

100 VERHALEN UIT HET PELOTON

**LEVENS IN DE
CHASSE PATAT**

FRED VAN SLOGTEREN

**JUST
PUBLISHERS**

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding	11
1. Hij was niet voor het geluk geboren	13
2. Jacques kent geen afgunst	15
3. Een echte keienvreter	17
4. Eén van de laatste Tourlegendes	19
5. Het aanmaakhoutje dat de strijd deed ontbranden	23
6. Soms kookte de melk bij hem over	27
7. De al bijna vergeten Raborus	30
8. Ik had het hem kunnen vragen	33
9. De kampioen van de frituur	36
10. Zelfs de tent raakte oververhit	39
11. De kleine Sinjoor die een legende werd	42
12. Ik kon niet geloven dat zo iets kon gebeuren	46
13. Het begon met een hoogtepunt	49
14. The harder they fall	51
15. De slingerplant die de verkeerde kant opgroeide	55
16. Over de oorlog werd gezwegen	57
17. Het komt helemaal goed, jongen!	61
18. Is het me dat allemaal wel waard geweest?	65
19. De trots van de laatste regent	69
20. De degeneratie van een bijzonder mens	73
21. Een lefgozertje met een litteken	76
22. Wereldkampioen slootjespringen	80
23. De muis die brulde	82
24. De steun en toeverlaat van Eeffie	84
25. Monsieur-soixante-pourcent speelde met zijn leven	87
26. De Nederbelg die de Paus tot een bekentenis dwong	89
27. Le papi de Mathieu Poupoelle	91

28.	Hij liet zijn tranen de vrije loop	94
29.	Rooie Toon, wielrenner in hart en nieren	97
30.	De mysterieuze wereldkampioen	99
31.	Wat goed is komt soms wat later	101
32.	Een bizarre ontmoeting	103
33.	Het waarom van de Peuk	106
34.	Een kampioenen- en praatjesmaker	108
35.	Hij beet een frank doormidden	110
36.	Winnen tot de dood erop volgde	112
37.	Het grote kind	114
38.	De kampioen zonder erelijst	119
39.	De onooglijke dwerg	124
40.	De man die de stayersport opblies	127
41.	Liever Schwarzenegger als tegenstander	130
42.	Every inch un monsieur	136
43.	Een wielercarrière in drievoud	139
44.	Hij kreeg het niet op een schotelke	141
45.	De komeet die kwam en snel weer ging	143
46.	Een watje tussen de bikkels	147
47.	De vrome held	149
48.	“Mais naturellement Fredde!”	151
49.	Een stille kracht achter een brullende motor	154
50.	De Reus van Rotterdam	157
51.	De eeuwige wielrenner	160
52.	Een naam als een gedicht	163
53.	Hij wist nooit hoe hij erbij moest kijken	165
54.	De uitgestelde huldinging	169
55.	Zij heeft de weg gebaad	172
56.	De opgever uit Sampdoria	176
57.	Zijn stem verrichtte een wonder	180
58.	Het drama van de twee gebroeders	183
59.	De laatste machinist van de Blauwe Trein	186

60.	De mislukte wraakoefening	190
61.	De winnaar van de zwaarste Touretappe ooit	194
62.	Ut Beest is niet meer	197
63.	De gedrogeerde postbode	202
64.	De Belgische Nederlander	204
65.	De echtbrekende championissimo	206
66.	Hij mocht geen wereldkampioen zijn	209
67.	Een renner naar mijn hart	211
68.	De val van een metershoog voetstuk	214
69.	Een ontluisterend beeld van een groot kampioen	217
70.	De helmplicht is door hem afgedwongen	220
71.	Van held tot een geknakte boterbloem	222
72.	Een vader voor zijn renners	224
73.	De omstreden wereldkampioen	228
74.	De filosoof deed een Wim-van-Estje	231
75.	Een bijzonder mens	233
76.	De eerste drievoudige Tourwinnaar	236
77.	Superstar op leeftijd	238
78.	De wielrenner die een alarmsignaal werd	241
79.	De kroonprins die maar even koning mocht zijn	243
80.	De enige Tourwinnaar met een schuilnaam	246
81.	Hij begon het leven in een mandje	248
82.	Beroep: bollentruidrager	251
83.	Een gouden medaille met een kras erop	254
84.	De opa die de Vuelta won	258
85.	Ein alter Kracher	260
86.	Nobody is perfect	262
87.	In m'n blote reet op de massagetafel?	264
88.	Een aapje in de dierentuin	267
89.	De lachende scheerkwast	274
90.	De man die Vlaanderen lezen leerde	278
91.	De aanbeden valsspeler	280

92.	Een medisch raadsel	282
93.	Gaasje d'rop, verband d'rom, klaar	284
94.	De belofte die als raadsel eindigde	286
95.	Een beul van lang geleden	289
96.	Arie de ballonnenman	291
97.	Hij werd geen nieuwe Merckx	293
98.	De oude grasparkiet	297
99.	Een kunstenaar met racefietsen	299
100.	De saaiste Tourwinnaar	301

INLEIDING

Als schrijver over de wielersport heb ik mijn kennis jarenlang gedeeld in kranten, tijdschriften en in boeken. Schrijven voor iets wat wordt gedrukt, zorgt zelden voor wisselwerking. Soms is er een toevallige ontmoeting met een lezer of kom je iemand tegen die een exemplaar van jouw boek door jou wil laten signeren en dan hoor je weleens een compliment. Een schrijver die ontkent daarmee verguld te zijn, liegt. Je beseft op die schaarse momenten dat al die geïnvesteerde uren, dagen, weken, maanden of jaren niet voor niks zijn geweest. Je komt als auteur maar zelden met je lezers in contact. Helaas!

Hoe anders was het in die dertien jaar toen ik dagelijks werkte aan de slogblog, de populaire benaming voor *wielersport.slogblog.nl*, de wielersite waar ik tussen 2006 en 2018 druk mee was. Iedere dag twee of drie nieuwe verhaaltjes de wereld in slingeren, daarbij geholpen door enthousiaste medewerkers die elk met hun specialisatie de neus aan het venster staken, om eens een echte wielersluitdrukking te gebruiken. Het ging over balhoofdplaatjes, vintage racefietsen, wielertuitjes, wielersboeken, fietsende schaatseren of schaatserende wielrenners, beelden en plaquettes, historische terugblikken en wielergedichten. Plus mijn eigen inbreng met eens per week een column over de actualiteit en dagelijks een stukkie over de jarige van de dag. Dit alles met als vreugdevolle bijkomstigheid dat de lezers – het aantal schommelde jaren achtereen rond de 2000 per dag - direct konden reageren.

En gereageerd werd er. Soms met bijval, vaak met kritiek en regelmatig in polemische zin, waar ik dan weer op moest reageren. In het groeiend besef dat ik het daar voor deed; het directe contact met de lezer. Ik heb er al die jaren intens van genoten, want ik leerde relati-

veren als ik me soms vergaloppeerde, mezelf te belangrijk vond, of anderszins uit de bocht vloog.

Daarom vind ik het prachtig dat ik vijf jaar na het afscheid van de slogblog honderd van de mooiste verhalen in deze bloemlezing mag samenvatten. De verhalen staan niet in chronologische volgorde en ook niet in alfabetische. De geboortedag van de hoofdpersonen was mijn uitgangspunt en zo begint het met Alessandro Fantini die op 1 januari werd geboren en eindigt het met Maurice De Waele die op 27 december het levenslicht zag. Ook als de naam u niet veel zegt, dan is het 't verhaal waardoor die renner een plaats in dit boek heeft verdiend. Want wielrenners, raken allemaal wel eens in de chasse patat.

Dank, lieve lezers voor het jarenlange contact en veel leesplezier!

Fred van Slogteren

1. HIJ WAS NIET VOOR HET GELUK GEBOREN

Mijn generatiegenoten zullen zich nog wel het verhaal herinneren van Piet van den Brekel (1932-1999). De jonge Limburger die in het WK van 1952 op de weg voor amateurs met niet waarneembaar verschil samen met de Italiaan Luciano Ciancola als eerste over de streep ging. Ze waanden zich allebei wereldkampioen tot de als vierde geëindigde Luxemburger Roger Ludwig bij de jury klikte dat Van den Brekel na een lekke band van fiets had gewisseld op een plaats waar dat reglementair niet was toegestaan. De renner uit Echt werd gediskwalificeerd en Ludwig mocht met Ciancola en de als tweede geëindigde Belg André Noyelle op het erepodium. Van den Brekel heeft er zijn hele leven lang een frustratie aan overgehouden.

Dat was niet nodig geweest als de Italiaan Alessandro Fantini niet een kilometer voor de streep was gevallen. Deze Italiaan uit de Abruzzes was zo rap dat er voor de kenners geen twijfel mogelijk was: Fantini zou de nieuwe wereldkampioen worden en niemand anders. Als de man die als amateur al 120 overwinningen op zijn naam had staan niet was gevallen, dan hadden Van den Brekel en Ciancola geen enkele kans gehad en had onze landgenoot met meer genoegen op zijn wielerspoorbaan kunnen terugzien.

Fantini werd in 1955 een gedreven professional met één doel in zijn leven: zo veel mogelijk geld verdienen als wielrenner om zijn vader uit Canada te laten terugkomen, waar de man als gastarbeider werkte om zijn gezin in Italië te onderhouden. De Fantini's woonden in een arme streek en zoals zoveel huisvaders uit de Abruzzes was Fantini senior een paar jaar daarvoor naar het buitenland getrokken om daar als metselaar voor zijn gezin geld te verdienen, omdat er in zijn geboortestreek geen werk was. Iedere week stuurde hij het verdiende geld op naar het postkantoor in Fossacesia en dat geld was

onder meer bedoeld om Alessandro in staat te stellen een tweedehands racefiets te kopen. Dat legde een grote verantwoordelijkheid op zijn bambino om als wielrenner te slagen en het geld te verdienen om zijn vader te laten terugkeren. Ze hadden het er in hun wekelijkse briefwisseling eindeloos over gehad en erover gefantaseerd. Alessandro zou met de racefiets kapitalen verdienen om na zijn wielercarrière met zijn vader een aannemersbedrijf te beginnen.

Het leek al snel te gaan slagen, want Alessandro reed overal prijs. In de Ronde van Romagna, Milaan-Turijn, de Ronde van Calabrië, Milaan-San Remo, Rome-Napels-Rome, de Ronde van Piemonte, Rome-Sienna, overal behaalde hij met zijn flitsend eindschot de hoofdprijs of een lucratieve ereplaats. Bij thuiskomst zat er dan altijd een dik pak lires in zijn bagage.

In de Tour de France won hij twee ritten en in de Ronde van Italië was hij zeven keer etappewinnaar. Ook de Ronde van Duitsland lag hem goed. In 1960 won hij er een rit en een jaar later won hij de vierde etappe. Twee dagen na die victorie startte hij in de rit Landau-Trier. Ook die eindigde in een massasprint en Fantini ging er eens goed voor zitten. In het gedrang kwam hij echter onfortuinlijk ten val. Hij sloeg met zijn hoofd tegen het wegdek en nog voor de schedelbasisfractuur kon worden vastgesteld blies hij de laatste adem uit. Ik herinner me de beelden uit het bioscoopjournaal als iets dat dagenlang op mijn netvlies bleef.

In 2010 zag ik bij toeval in de seizoensgids dat er bij de Italiaanse ProContinental-ploeg Aqua & Sapone een renner stond vermeld met dezelfde naam. Familie, een kleinzoon wellicht? Ik kon er op internet geen uitsluitsel van vinden. Maar het kon haast niet anders, want de twee naamgenoten komen uit hetzelfde Fossacesia, een dorp met zo'n 5000 inwoners. Ik hoop dat het die kleinzoon beter is vergaan, want zijn opa was niet voor het geluk geboren. Alessandro mocht maar 29 jaar worden.

2. JACQUES KENT GEEN AFGUNST

Jacques is de jongere broer van Adrie van der Poel en dus de oom van Mathieu. Die hebben hem als wielrenners ver overtroffen, maar daar kan Jacques niet mee zitten. Hij heeft de successen van zijn broer altijd met veel plezier gadeslagen en ook de prestaties van zijn neefje volgt hij enthousiast op de voet. In zijn beginjaren als wielrenner was Adrie wel eens jaloers op hem, als Sjakie weer met een bekertje en een overwinningsboekje voor moeder thuiskwam en hij weer dertigste of zoiets was geworden. Maar Adrie schopte het als wielrenner veel verder omdat hij bij de jeugd leerde dat je er keihard voor moet werken als je in de wielersport iets wil bereiken, terwijl het Jacques als talentvol coureurke allemaal net iets te makkelijk afging om de noodzaak in te zien grenzen te overschrijden.

Hij is de geschiedenis ingegaan als de renner die bij zijn enige Tourstart al na de tweede dag een enkele treinreis naar huis in ontvangst moest nemen, omdat hij in de ploegentijdrit werd gelost en te laat aan de meet kwam. Een tweede kans heeft hij niet gekregen. Zijn grootste wapenfeit was het bij de amateurs winnen van de Ronde van Wallonië, een etappekoers in de Belgische Ardennen. Het was een vertoon van macht à la Merckx, want hij won niet alleen het eindklassement, maar ook een etappe en het puntenklassement, terwijl zijn ploeg de beste was in de ploegenklassering.

Als beroepsrenner reed hij voor kleine ploegen als Skala-Skil en daarna Roland-Skala. Dat was zijn niveau, hoewel hij op afspraak van zijn inmiddels beroemde broer ook bij grote ploegen heeft gereden als de Zwitserse formatie Domex-Weinmann en daarna nog bij Tulip, de Belgische ploeg met een Nederlandse computerfabrikant als sponsor.

Hij kreeg in die jaren weinig kansen en reed hoofdzakelijk criteriums en kermiskoersen. In 1991 behaalde hij nog een klein succes

door het winnen van een etappe in de Franse rittenkoers Tour du Poitou-Charentes.

Eind 1992 was de wielersportbaan van Jacques ineens voorbij omdat er geen ploeg meer was die hem een contract aanbood. In Nederland was alleen TVM nog actief en in België was het niet veel beter, omdat daar alleen Lotto nog een profploeg op de weg had. Zo werd de jongste Van der Poel min of meer gedwongen te stoppen, want hij was getrouwd en had een huis met een hypotheek en beroepsrenner blijven zonder ploeg, was een luxe die hij zich niet kon permitteren.

Jacques trad in dienst bij een hoveniersbedrijf om negen jaar later over te stappen naar een baan bij de gemeente Woensdrecht, een conglomeraat van vijf dorpskernen, te weten Woensdrecht, Ossendrecht, Huybergen, Putte en Hoogerheide. Een groot gebied en Jacques is daar met vier collega's verantwoordelijk voor het welzijn van het groen. Met een hoogwerker, enkele tractoren en een versnipperaar is hij dagelijks in de weer met snoeien, rooien en onderhouden van duizenden bomen die er in dat grote gebied staan. Fietsen doet hij af en toe nog wel, maar hij heeft tegenwoordig meer met hardlopen. Twee avonden per week kun je hem in de omgeving van zijn woonplaats zien trimmen. Om even lekker zijn hoofd leeg te maken en aan zijn conditie te werken.

Hij denkt niet vaak meer terug aan die ene Tourstart in 1987 toen hij na twee dagen weer thuis was, waarna broer Adrie de negende etappe won. Heel Hoogerheide vierde feest vanwege die zege, terwijl Jacques zich bijna niet buiten durfde vertonen. Wat niet wilde zeggen dat hij ook maar een moment afgunstig is geweest op Adrie. Integendeel, hij is trots op wat die in de wielersport heeft bereikt. Het is kennelijk een familie-eigenschap want Adrie vertelde me eens dat David, zijn andere zoon en ook wielrenner, geen enkele vorm van jaloezie vertoont, als het om Matje gaat, zijn beroemde broer. Als Jacques en David dat in hun stoutste dromen wel zijn, dan kunnen ze dat verdomd goed verbergen.

3. EEN ECHTE KEIENVRETER

Een onvervalste hattrick, daar droomde Georges Claes van in de eerste maanden van het jaar 1948. Parijs-Roubaix was zijn wedstrijd want niemand kon in die tijd zo goed over die stenen dokkeren dan hij, want hij was een renner met een sterke constitutie. Eentje met schokdempers tussen de botten en een echte keienvreter. Dat zorgde ervoor dat hij op het eind op d'n piest van Robeke er altijd nog een sprintje kon uitpersen waar de anderen niet van terug hadden. In 1946 had hij zo met de Fransman Bernard Gauthier afgerekend en een jaar later had de snelle baanrenner Dolf Verschueren evenmin een schijn van kans gehad. Zo trok Georges Claes vol zelfvertrouwen naar Parijs om een hattrick te scoren, een prestatie die alleen Octave Lapize in 1909, 1910 en 1911 had geleverd. Hij ging dat evenaren dat was zo goed als zeker. Oh, wat voelde hij zich sterk, de renner uit Lovenjoel in Vlaams-Brabant.

Het verontrustte hem niet dat drie man al vroeg het hazenpad kozen en een voorsprong opbouwden. Hij zorgde er wel voor dat de kloof niet te groot werd en toen het moment daar was zette hij de achtervolging in met zijn landgenoten Michel Remue en Marcel Hendrickx in het wiel. Ze hadden de koplopers snel te pakken en even later sloten ook Rik Van Steenberg en Fiorenzo Magni nog aan. Dat waren niet de minsten, maar Claes ging als dé favoriet van de zevenmans kopgroep de finale in. Hij straalde het ook uit en hij maakte zich niet ongerust, ook niet toen Van Steenberg even langs zij kwam om te praten. De man die later drie keer wereldkampioen op de weg zou worden, vertelde hem dat hij niet zo fris meer zat en dat hij zich wel wilde opofferen om Claes aan zijn derde zege te helpen. Dat een ervaren prof als Georges Claes daar intrapte, mag een wonder heten, maar hij was niet de enige in de wielergeschiedenis die met die oude smoes met boter en suiker is ingepakt.

De praatjes van de voormalige beenhouwersgast maakte Claes alleen maar zekerder van zijn zaak. Hij voelde zich nog superfit en toen hij om zich heen keek en die vermoeide koppen zag, wist hij zeker dat hij voor de derde maal in *De Hel van het Noorden* ging winnen. Hij besloot te demarreren in de overtuiging dat niemand hem kon volgen. Met een verschrikkelijke krachtexplosie pakte hij honderd meter en hij besloot toen even uit te blazen. Om er daarna achter te komen dat die Van Steenbergen niet alleen een topcoureur was maar ook een uitstekende toneelspeler, want toen onze gelauwerde keienvreter omkeek zag hij de Fransman Emile Idee aankomen en die ging erop en erover met Van Steenbergen lachend in zijn wiel. Claes kon even niet reageren maar zag vervolgens Dolfke Verschueren komen. Toen die bij hem aansloot, merkte Claes al gauw dat ook de renner die later drie keer wereldkampioen stayeren zou worden, deel uitmaakte van de combine die hem op zijn dag in het pak moest naaien. Het drong tot hem door dat hij al het kopwerk alleen zou moeten opknappen. De keienspecialist gaf alles en naderde de twee voorop tot op dertig meter. Toen hij ze bij wijze van spreken kon aanraken ging plotseling het licht uit bij de Brabander. Zwaar teleurgesteld zakte zijn hoofd tussen de schouders maar hij was prof genoeg om zich te realiseren dat een derde plaats meer opbrengt dan een vierde en hij klopte Verschueren in de sprint.

Georges Claes stopte in 1952 met koersen met vijftig overwinningen op zijn palmares. Zeventien jaar later debuteerde zijn gelijknamige zoon bij de profs. Een verdienstelijke renner, maar lang niet zo goed als zijn vader. Die ging de geschiedenis in als de man die drie keer op rij Parijs-Roubaix had kunnen winnen.

Georges Claes was 74 jaar toen hij op 14 maart 1994 overleed.

4. EÉN VAN DE LAATSTE TOURLEGENDES

Op 18 november 1987 overleed op nog maar 53-jarige leeftijd, een van de grootste wielrenners aller tijden: Jacques Anquetil. Ik denk dat ik zijn naam voor het eerst tegenkwam in 1953. Negentien jaar oud was hij toen hij de hele internationale tijdritelite versloeg in de Grote Prijs Lugano. Er werd met ontzag over geschreven, want als je dat op je negentiende kunt, dan ben je in potentie een hele grote. En dat is de man die zich tooide met bijnamen als *Monsieur Chrono* en *Maitre Jacques* ook ruimschoots geworden. Vijf Touroverwinningen, tweemaal triomfator in de Giro en eenmaal de volle buit in de Vuelta tonen dat aan. Klassieke eendagswedstrijden als Gent-Wevelgem en Luik-Bastenaken-Luik staan ook op zijn palmares en dan die ruim vijftig overwinningen in tijdritten. En niet te vergeten de verbetering van het werelduurrecord.

Hij begon in het tijdperk waarin Louison Bobet de grote man was en werd direct erkend als diens opvolger toen hij in 1957 op 23-jarige leeftijd zijn eerste Touroverwinning realiseerde. Zijn opmars leek niet te stuiten en iedereen was ervan overtuigd dat hij voor jaren de te kloppen man zou zijn in de Tour en andere grote wedstrijden. Dat viel een beetje tegen, want een jaar later kon hij in de Tour de verwachtingen niet waarmaken. De Luxemburger Charly Gaul was dat jaar oppermachtig en in de voorlaatste etappe - nota bene een tijdrit - ging Anquetil niet meer van start vanwege ademhalingsproblemen.

Inmiddels was er een andere grootheid in Frankrijk opgestaan in de persoon van Roger Rivière, eveneens een tijdrijder van de buiten-categorie. Deze coureur uit Saint Étienne was direct heel populair, zowel bij de pers als bij het grote publiek. Anquetil werd wel bewonderd, maar hij was door zijn wat afstandelijke houding veel minder gezien, dan Rivière. Dat stak en in de Franse nationale ploeg die in

1959 in de Tour van start ging, heerste een grote animositeit tussen de twee jonge vedetten. Dat zorgde ervoor dat de zege naar de Spanjaard Federico Bahamontes ging en Anquetil niet verder kwam dan de derde plaats met maar een handvol seconden voorsprong op de nummer vier: Roger Rivière. Pijnlijker voor Anquetil was dat hij in zijn specialiteit het tijdrijden in deze Tour drie keer werd afgetroefd door zijn rivaal.

Een jaar later stond hij niet op de startlijst, maar Rivière wel. Die leek een serieuze gooi naar de eindoverwinning te gaan doen toen hij tweede stond in het klassement op ruim anderhalve minuut achter de Italiaan Gastone Nencini. Met nog een tijdrif voor de boeg van 83 kilometer waren zijn vooruitzichten prachtig, maar hij over speelde zijn hand in de veertiende etappe. Als klimmer was Nencini zijn gelijke, maar als daler was de Italiaan vermaard om zijn risicovolle bochtenwerk waar niemand hem in kon evenaren. In de afdaling van de Col de Perjuret beging Rivière de fout om Nencini in diens specialiteit te willen volgen. Dat mislukte jammerlijk en in een bocht belandde de grote belofte in het ravijn. Het betekende het eind van zijn carrière en een permanente toekomst in een rolstoel.

De toekomst van Anquetil daarentegen zag er weer rooskleurig uit. Hij won vier keer achtereen de Tour de France en werd de eerste renner die vijfmaal de Tour op zijn naam heeft gebracht. Overigens niet zonder concurrentie, want vooral in de Tour van 1964 onder vond hij grote tegenstand van Raymond Poulidor. Hij versloeg de opa van Mathieu van der Poel vele malen, maar het leverde hem niet de gunst van het Franse volk op. De brave *Poupou* werd een volksheld en de koele rekenaar *Maître Jacques* moest het in populariteit ruimschoots tegen de man uit Limoges afleggen. Dat heeft Anquetil tot op het bot geraakt en hij heeft het nooit willen begrijpen.

Jacques Anquetil is de geschiedenis ingegaan als een wielerle-